

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGŨ

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LÝ: TRẦN-DẮC-NGHĨA

CHỦ BƯT: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐỒNG-PHÁP

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM..... 5 \$ 00
SÁU THÁNG..... 3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ..... 0, 10

TRỌN NĂM..... 3\$00
SÁU THÁNG..... 2 00

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM..... 7\$00
SÁU THÁNG..... 4, 50

Vị nào muốn rao báo về việc mả bán tự là mả ngọ trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mả nhựt trình tại kê tr là tring huy lý gưi tring sớ sớ mả tring tring

Cáo bạch**Tiệm Guốc và Khăn-đồng**

Hiệu tiệm «THỪA-MINH»

của M. NGUYEN-KIM-THINH

Thông-ngôn Tòa-án Mytho

Kính trình cùng Lục-châu chư ông quí khách được hay: Nay tôi mới mở ra một tiệm Guốc, sơn-phết một cách kỹ lưỡng và khăn-đồng bằng nhiều hàng Bombay thượng hạng nhẹ nhàn thật là đẹp lắm, theo kiểu kim thời. Cúi xin chư quí ông, quí Thầy, quí Bà, quí Cô có lòng hạ cố giúp tôi nên việc, thì tôi cảm tạ thành tình, hằng ngày ghi lại.

Nguyễn-kim-Thinh

Đón khách

Hội mua bán lúa

«Nam-lợi-mỹ» TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi mốt)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giấy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị.

Nguyễn-văn-Bôn

Quản-lý } Nguyễn-văn-Cẩn

Đặng-văn-Chiều

Sách mới

Cuốn «KHUYẾN-SĨ-GA» của M. Lê-trung-Thu đặc đủ 10 thiên nói về Phận con trẻ phải cư xử cùng người «trưởng thượng và bạn tác» Nhà có con nên mua cho con trẻ đọc.

Sách đặt-dễ hay và hữu ích lắm. Có trữ bán tại NHÀ-IN-HẬU-GIANG CANTHO (IMPRIMERIE DE L'OUEST CANTHO).

Một cuốn..... 0\$25

Ai mua nhiều sẽặng tính giá rẻ hơn.

Hậu thanh**Giao tiếp thương mại hội**

CU LAO MÀY — TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 10000 thì lờiặng 52\$ còn tài sảng tính hội hết thấy giá đáng 50\$; đến tính nhập vô số vốn.

Nay hội mở thêm mỗi phần hùn là 50\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1er Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hỏi đều chỉ xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức Thương-xả-Hội

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU-TÂN-PHƯỚC

Đường kinh tập Cantho

NGUYEN-NGOC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quí ông, quí thầy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rồng bột mì tây, mua tại hàng bán bột tốt có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ kiến, có rọng nước kiến lên không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bạn đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYEN-NGOC-NỮ

Muốn mua mật ong

Ai có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin do nơi Bôn-quán

An-quán An-hà Cẩn thơ
Kính cáo

Cáo bạch

Kính tỏ cùng chư quí vị:

Tại nhà in Hậu-giang (Cántho) có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có bình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bần (vaisselles)

Bổn hiệu mới mua nhiều clichés tốt. Vậy chư quí vị muốn cần dùng xin gửi thư thì bổn hiệu sẽ gửi bình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà-in-Hậu-giang
Kính cáo

Hàng Trữ hàng hóa Vinhlong**Vinhlong** — (Cochinchine)

Lãnh bán đồ thổ sảng Ngoại-quốc và lãnh mua hàng hóa ngoại-quốc của người bốn sở

Có bán sỉ và bán lẻ

Đồ tạp hóa — Rượu chác — Các thứ rượu tây — Dầu thơm — Xà-bong — Nước sủi — Hàng hóa bên Langsa.

Xe máy — Đồ phụ tùng xe máy — Đồ phụ tùng xe hơi

Hàng cũng lãnh mua giùm cho đồng ban những hàng hóa ngoại quốc và lãnh bán các hàng hóa thổ sảng cho ngoại quốc vậy.

Cách đánh giấy thép:

Entrepôt Vinhlong

Nguyễn-thành-Điểm

Chủ nhơn và Quản-lý

Kính đồn

Ngò cùng lục châu

Tại nhà in Hậu-giang (Cantho) có bán hũ Carpet để đựng giấy bạc mới bày: như giấy 010, 0,20, và 0,50.

Vậy quí vị nên mua 1 cái để đựng đựng giấy bạc ấy, dể tiện mà lại khỏi hư khỏi rách.

Giá bán thật rẻ mỗi cái 0\$20 mà thôi

Nhà in Hậu giang

Kính cáo

LOI RAO**Quảng-an-Thành**

廣 安 成

Kính cùng lục-châu chư quân tử đặng tường, bổn hiệu có trữ bán các thứ rượu thuốc thượng hạng như: Hổ-cốt mọi qua, rượu Bá-huê, rượu Biêm-hiệp rượu máu-bò. Rượu này bảo chế kỹ càng sạch sẽ, nên uống bỏ lăm; vì vậy nên có nhiều kẻ bắt chước làm rượu giả. Xin lục châu chư quân tử mỗi khi mua thì nhìn trên nhãn phải có ba chữ QUẢNG-AN-THÀNH thì rượu ấy là thiệt tốt đó.

Quảng-an-Thành

Kính-cáo

!!Coi trước kéo lăm??

QUÍ-VỊ:

Tại tiệm tôi đây, bán vật chi, đều có đánh giá sẵn. Nếu ai muốn khỏi lăm sự thách-thức vô độ của chệch, thì trước đến tiệm tôi coi giá các món; nếu món nào của tôi bán rẻ hơn, hoặc bằng giá với chệch thì đừng mua tiệm tôi, rất trọng ơn.

Mà nhứt là các món rượu Tây-thì tiệm tôi bán rẻ lăm!!

Tôi cũng có cho mượn phòng ngủ. Nhưng mà mấy ông Chủ-Bút Nhứt trình, dẫu nghĩ hao lâu, cũng không tính tiền.

Còn từ sớm mai, chỉ 6 giờ tối, đồng-bang ghé nghĩ-ngơi, tôi cũng không tính tiền. Thoán như ai nghèo nàn, không tiền mà trả tiền phòng tôi cũng không đòi.

Đồng-bào ơi!

Người Annam, thương Annam; Lấp sông, phá núi, dẫu làm như chơi!

Lê-Mai, Quản-lý

Nam-Bác-Ai

à Trà-ôn

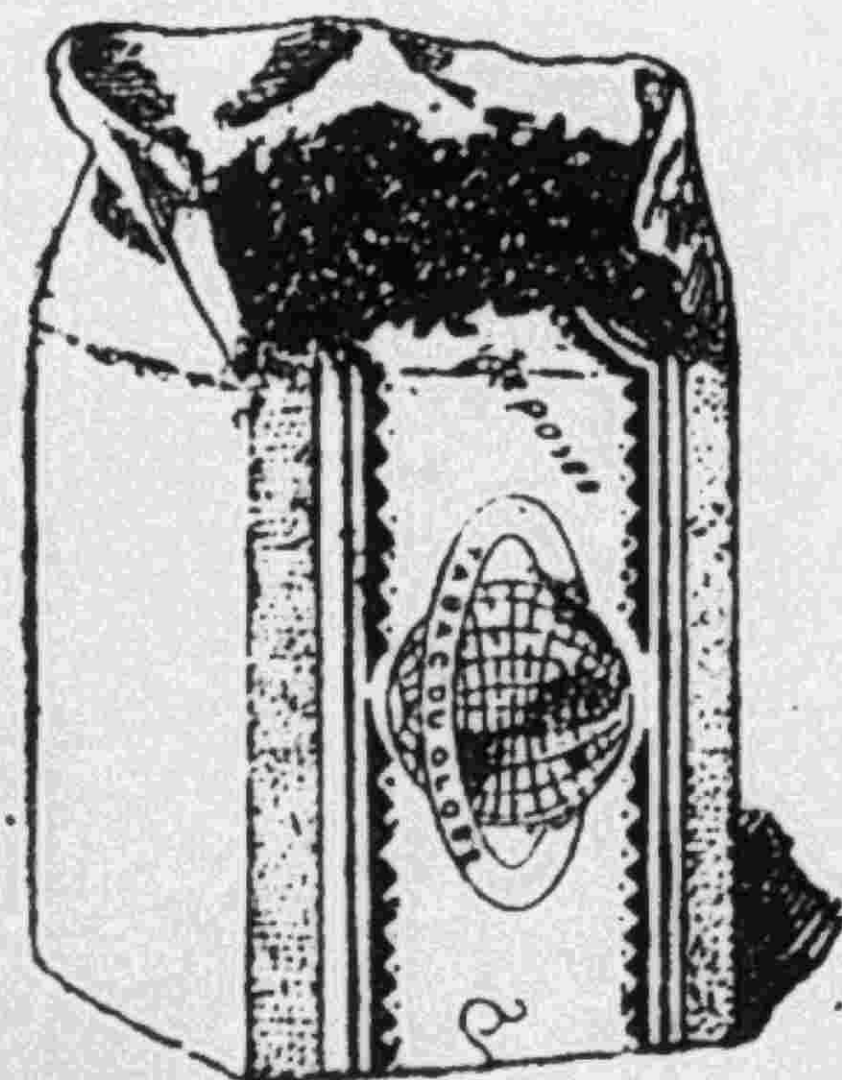
Khương-Thời dit Gông

178 180 Rue Ang-Duong, 178 180
Tiệm tôi có làm đồ nữ trang (bijouterie) để bán, và có bán những đồ phụ tùng xe hơi, xe máy và xe kéo xin kể ra sau đây:

Kiêng và găng, chuỗi bông, cà-rá, đồ làm dầu thứ Dầu-Ếch-sông-Sên (essence Shell) dầu nhớt để vỏ máy xe hơi (Huile pour automobile) ở bộ phận máy xe hơi (graisses pour automobile) đá thấp đèn xe hơi (carbure), vỏ ruột xe hơi hiệu, tây và luân-ky (enveloppes et chambre à air marques Michelin et américaine) xe máy hiệu bờ-rô (bicyclettes marque Peugeot) và tôi có bán đôi mồi (écaillet) lược chải đầu đủ thứ và đồ của đầm (madame) và giày tây, váy (annon) dầu thơm, áo thun, muahên tây lại (commandés en France).

Như có ông và các bà muốn dùng xin gửi thư đến tôi sẽ lập tức gửi (contre remboursement) đến cho.

Nay kính
Trần-văn-Gông
Bijoutier Phnom-penh

Thuộc gói hiệu Globe
(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đến cho thuốc Gông là đơm, khói thơm hút không khô cổ.

Một mình hàng Denis-Frères có trữ bán sĩ mà thôi.

Thuộc hiệu hiện Globe

(TRAI ĐAT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đã ngon, để dành lâu được không mốc, không mục.
Tại Hàng DENIS-FRÈRES có trữ bán

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đăng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cần-thơ, có bán sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chức có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trang và có đủ kiểu viết thì lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VAN-MÊN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gửi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cần-thơ mà mua.

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CẦN THƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hàng tùy theo giá.

Trong lục-châu, chừ vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Décattiquerie de Cantho,

AN HÀ NHỰT BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Muốn tranh thương phải cần	5.— Cần thơ Thời đàm
thương học	6.— Tự do diễn đàn
2.— Luật mới	7.— Chiêu phu
3.— Về sự phòng ngừa ăn cướp	8.— Nam-ky Thời sự
4.— Huội-thùng xăng hà...	9.— Lạc điệp qui cần

Muốn tranh thương phải cần thương học

Lúc rảnh rỗi ngày giờ, hoặc khi đêm vắng, tôi hằng xem đi đọc lại những bài luận về việc tranh thương mại của các hàng trí thức viết trong các báo. Xét trọn cái tinh thần cùng cái ý kiến của mấy bậc trí thức đó, chẳng qua là vì quê hương nóng lòng bởi tiếng của Lý-Thiên khinh bỉ, nên mới cổ-động, khuyến-khích đồng bang ra mà tranh thương mại, chớ dễ gì nhứt khải mà vẫn hồi quyền lợi xứ ta cho kiếp, vì ai ai cũng rõ rằng khách kiều-cư đã kinh doanh bề thương-nghiệp ở Nam-ky ta dường như núi cao như lũy dày đó. Tuy vậy cuộc tranh thương mại ta chưa thành, song các hàng trí thức đã gây dựng được cái nguyên-nhơn rồi, thì bạn thanh-niên học giả nên thừa cơ hội mà nỗ lực cho toàn bảo đi.

Thiết tưởng: trước khi muốn tranh thương mại cùng khách ngoại bang, phải yếu cần qua thương-nghiệp thiệt-học. Nếu có chí tranh thương mà không có tài thương học thì cũng không dễ gì mà làm cho nên việc được.

Thưa giờ chúng ta hãy chăm nom

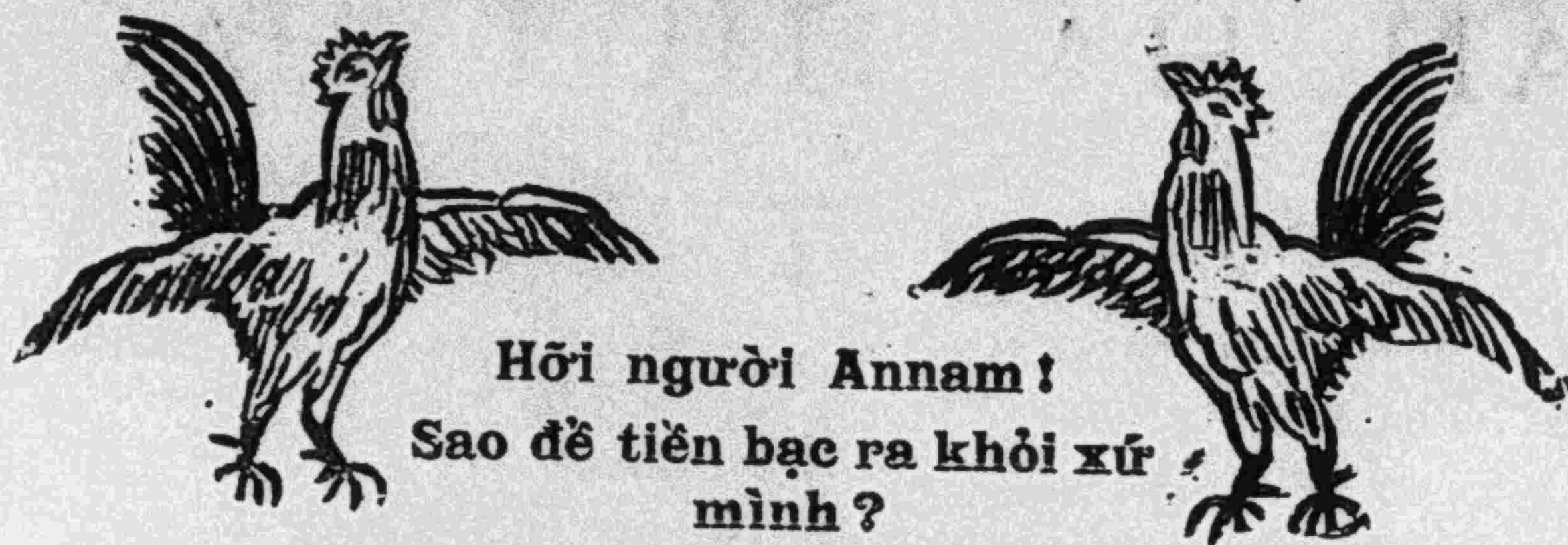
cho có đăng một số Thương-nghiệp thiệt-học cho bạn thanh niên vào đó đối mại trí thức cho am thực về đường thương-nghiệp, ngõ đường bảo thủ mới lợi nhà trong buổi cạnh tranh thương giới này.

Đều hy vọng của chúng ta đã đăng, vì mới đây quan Toàn-quyền Đông-Pháp Maurice Long đang nghiên cứu mà lập tại Hà-nội một cái trường để dạy nghề thương-mại. Cái chương trình trong trường ấy, hẳn-báo đã có tờ nơi bài đăng kỳ rồi, thật là phí niềm ao ước của chúng ta đó.

Vậy bạn thanh niên học giả vị nào bừ chỉ trong cuộc thương mại hãy sửa soạn cho sẵn, ngày nào quan trên cho nhập trường, sẽ vào đó mà đối mại thương-nghiệp cho tinh tấn, hẳn ngày sau mở mang bề buôn bán mà niều càng lợi trở về cho xứ ta cho dân tộc ta hưởng nhờ.

Hiện nay cái thể lực của khách-trú coi thật là mạnh mẽ ở xứ ta lắm, họ đã lập dựng một phòng Thương-mại (Chambre de commerce) lập dựng một hàng bạc (banque chinoise), mới đây họ lại xin được phép lập thêm một hội khách thương (association des commerçants chinois) nữa. Khách trú đã mua gấu hết

Hỡi người Annam!
Sao dễ tiền bạc ra khỏi xứ
mình?

Hãy dùng thuốc hút hiệu **CON GÀ** thuốc chưa vấn
và vấn rồi

VÌ THUỐC NÀY NGON HƠN HẾT.

ĐÃ THOM THO LẠI GIÁ RẺ HƠN CÁC THỨ KHÁC.

Thuốc **CON GÀ** trồng tĩa tại xứ Đông-Dương

Nên giúp hội *Société des Tabacs de l'Indochine*,

66 Boulevard Bonnard. — Saigon

hầu giúp muôn ngàn người Annam.

phố ở Saigon, Chợ lớn; chỉ ở ở Cần Thơ
phần nhiều phố xá cũng đã về tay khách
trú rồi, thế thì lần lần tới đây họ sẽ lập
nhà mà mua vườn ruộng xứ Nam-kỳ ta,
chúng ta ắt trở làm nô lệ cho họ.
Ồ...! Nghĩ đến đây lấy làm kinh hãi, lo
sợ rờn ốc dùng mình cho cái mạng vắn
trông lại của dân tộc ta là dường nào!

Chớ chi các nhà cự-phủ xứ ta nghĩ
đến chỗ này là chỗ quang-trọng cho
sinh nhai của con cháu ta về sau, hãy
xoắt tởn mà kinh doanh thương-nghiệp,
mày kéo mỗi lợi về, thì con cháu ngày
sau trông cậy lấy đó mà bồi bổ thêm
đặng về vãng đồ số vậy.

Kìa ngoài Bắc, một vị đồng bang như
ông Bạch-thái-Bưởi lập thành một sở
tàu rất to tát mà đưa hành khách gòn
lấy mỗi lợi cho xứ Bắc. Mới đây ông lại
mua thêm một chiếc tàu "Manche" giá

là 405.300 quang. Thật ông Bạch-thái-
Bưởi là một nhà kinh-tế có danh nội
cả xứ Đông-Pháp.

Vậy Nam-kỳ ta chẳng có ông hào
gia phú hộ nào noi gương ông Bạch-
thái-Bưởi mà gây cuộc thương trường
to-lát như thế chăng...? Nghe rằng: tại
Vĩnh Long có ông Phán-Nuôi đang lập
hãng xe hơi lớn để đưa hành khách
trong mấy tỉnh miền Hậu-gian. Nếu tin
này quả-quyết, xin chúc cho ngài lập
mau thành tựu.

Ngày nào các bạn thanh niên dặng tới
nghiệp nơi trường thương-mại ra cử
cuộc tranh-thương, nên ngài sẵn có
các nhà tư bản phụ lực mà lập thành
cơ sở, ngày đó là ngày hạnh phúc của
xứ ta, thì ta mới tự xưng là tranh-
thương đoạt lợi đó.

Mạnh-Bưởi.

Luật mới

ĐINH CHO CÁC NGƯỜI ANNAM
LÀM THUỐC BẮC THUỐC NAM

Mới đây quan Tổng-thống Đông-Pháp
có ký tên một cái lời nghị đặt các thể lệ
cho các người Annam làm nghề thuốc
nam thuốc bắc ở trong Nam-kỳ, bốn báo
xin trích lược ra sau đây cho chư đọc
giã nhân lãm:

Ở Nam-kỳ, phàm những người An-
nam hay là người A-đông mà chịu theo
luật như người Annam, không có bằng
cấp y-khoa tểu-sĩ hay là bằng cấp tốt
nghiệp ở trường y-viện Đông-Pháp, mà
muốn làm nghề thầy thuốc nam hay là
thầy thuốc bắc thì đều phải tuân y thể
lệ sau này:

Trước hết phải làm đơn bằng giấy tín
chỉ trình cho quan Đốc-ly hay là quan
Tham-biện cai trị hạt chỗ mình muốn
làm thuốc đó và phải ghiêm theo một
bốn sao lục án toà.

Giấy phép của quan bốn hạt cấp thì
chỉ dùng được trong hạt hay là trong
thành phố mình ở đó mà thôi, nếu đi
qua hạt khác nơi khác thì phải xin giấy
phép khác.

Ở dinh Xá-lay Saigon, Cholon và ở các
Toà-bổ các tỉnh sẽ có một cuốn sổ biên
tên những người được phép làm thuốc
nam hay là thuốc bắc.

Sẽ phát mỗi người một cái thẻ riêng
biên, tên họ và chỗ mình khai ở làm
thuốc và số thứ tự.

Những người đã được phép làm thuốc
trước khi ban hành lời nghị này thì vẫn
được làm như cũ, nhưng cũng phải tuân
y các thể lệ sau này:

Từ nay trở đi giấy phép cấp cho
những người làm thuốc toàn xứ Nam-
kỳ thì chỉ được 500 cái mà thôi, số ấy

sẽ chia ra cho các tỉnh tùy theo số dân
trong hạt và sẽ do nơi quan Thống-đốc
định.

Còn những người muốn làm nghề thuốc
thì phải dặng ít nữa 30 tuổi và phải có
thọ giáo của một ông thầy thuốc nào có
danh tiếng ít nào cũng trong ba năm.
Còn những vị thuốc nào về thuốc bắc
thuốc nam thì các nhà làm thuốc mới
được dùng được bán mà thôi. Phàm các
thứ thuốc độc bất câu ở đâu cũng là
những vị thuốc-lây, thuốc ngoại-quốc
thì cấm hẳn không được trừ được bán
được dùng. Còn cho uống vị gì thì phải
bài tên, và tên các vị thuốc ấy phải biên
vào một cuốn sổ riêng rồi cất đó cứ
đều kỳ thì sẽ có quan đến khám xét.

Cấm hẳn không được cất nhà nuôi bệnh
Hễ ai phạm các thể lệ đã định trên đây
sẽ bị phạt từ 1 cho đến 15 ngày và phạt
vạ từ 1 cho đến 100 quang, hay là một
lình phạt trong hai.

Nếu tái phạm thì lúc nào cũng phải
phạt tù và quan Thống-đốc có thể cấm
không cho làm nghề thuốc nữa.

Nhà-nước mà lập thể lệ như vậy là
thương dân, sợ dân bị mấy thầy bá vơ,
học lóm rồi làm bươn mà hại mạng
người. Vậy khuyên đồng-bang hễ lời
nghị này ban hành rồi, mỗi lần rước
thầy phải biểu trình thẻ cho mà coi, thì
mới tin cậy dặng.

Đã biết rằng thầy nào cũng thế, cứu
bệnh chớ không ai cứu số, mà thầy uống
thuốc của thầy chánh danh đầu có chết
cũng ngậm cười nơi chín suối, chớ
phạm thuốc của thầy dở mà chết thì
tức lắm vì lời tục có nói, được năng
cứu hơn, y năng sát hơn.

Tô-Văn
(Cộng-Luận-Báo)

Về sự phòng ngừa ăn cướp

Năm nay mùa màng chẳng lấy chi lắm trúng, giá lúa lại phát cao, nên người giàu thì giàu thêm còn kẻ nghèo thì nghèo riết.

Bởi cơ ấy: nên mới sanh ra trộm cướp rất nhiều vì người giàu thì tiền bạc đầy đầy, vợ chồng ăn không hết; kẻ nghèo lúa gạo không ngó, con cháu bứt bữa dùng, nên mới sanh lòng làm quấy (ấy là nhưn cùng tắc biến) chứ không lẽ chúng nó dễ vậy mà chịu chết đói hay sao? Vì đi làm công tại bị nhà giàu biết chúng nó đói nên mướn nhẹ giá. Đến đói lắm cả ngày mệt nhọc mà không đủ nuôi vợ con. Ấy là mới te sanh ra bởi mấy tay vì phú bất nhưn.

Mới trong tuần tháng Mai này nội quận桂芳 xảy ra gần mười đám ăn cướp (trong báo An-Hà có nói song còn sót một vài đám chưa nói). Nghe rằng: những ăn cướp này đám nào cũng có súng nên trong lúc chúng nó đánh phá; dân làng đến quyết bắt mà chẳng dám tại gần vì sợ chúng nó bắn mà phải bỏ miah. Nghe vậy không biết có quá hay chăng...?

Chớ cách 2 năm nay tại Láng-giải thuộc về làng Hòa-bình Bạch-lưu. Hương chủ Trương-ngọc-Hoà dit ở là một tay cự phú bị một bọn ăn cướp chình đời người đánh; phá nhà vô bữa tử sát dân làng tựu đến hơn hai trăm mà chẳng dám tiếp cứu tại chỗ; đứng xa xa mà ngó để chúng nó làm gì thì làm là vì chúng nó có súng.

Từ ấy đến nay; nói tắt một đũa là tại Láng-giải năm nào cũng có ăn cướp đánh phá lương dân. Lại tôi nghe rằng: hương chức làng Hòa-bình có làm đơn

xin quan chủ tỉnh Bạch-lưu phát một cây súng để phòng ngừa ăn cướp; nhưng mà không được.

Chớ theo ý ngu tôi tưởng nếu mỗi làng mà nhà nước chọn người giàu có hiến lương cũ làm hương quân rồi phát cho một cây súng thì làm sao mà bắt ăn cướp chẳng được. Mà lại ăn cướp thấy vậy cũng khiếp oai chẳng dám leo đến nữa.

Ngu dân
Tạ-phú-Túo

Huôi Thùng-xáng bà...!

Từ ngày Annam ta rộn ràng về cuộc tranh thương về đường mạo diệt. Phong trào đề chế bắc hóa, phát hiện tại Sài-gon, kể đó Lục châu ảnh hưởng, bày cuộc dinh thương, nghe thối rần rần rõ rõ khắp cả sáu châu, chốn phiên ba thặng cảnh, cùng nơi sàng giá thôn hương, thì nào nước cũng đều nghe rừ ren lập hội kêu hùn, kẻ đề xướng lập hàng kia, người cổ động làm nghề nọ, — Xét cho kỹ, ghé mắt trông vào thì bọn khách kiều-cư chẳng hề nao núng lật lòng, cứ việc trơ như đá, vững như trổng, mà coi chừng cây cờ đại thương của Annam ta, nay chúng nó dòm thấy Annam ta họa Hồ Lật-thành, rồi thì sanh qui kế mưu thần mồi hại Annam ta thêm nữa, nay tăng giá món đồ này, mai tăng giá món đồ khác, lại dùng trái cân giả, hàng cây, hoặc hàng chi, mà mua bán với Annam ta, có phải là thiệt hại cho Annam ta biết bao nhiêu.

Mới đây tên chệc Hứa-Hỷ liệm Vạn-Hòa-Lợi mua bán hàng xén tại chợ Phú-sơn, có vợ Annam là Lê-thị-Nhàn con gái của Lê-ngôn-Ngũ ở làng Hiệp-Hòa, nó bày cuộc mua bán coi công kinh dinh,

tên chệc Hỷ này, giả trí khôn, ăn ở mềm mỏng chiều lòng Annam, và nó mua bán chiều hẳn dài sĩ, vậy nên nó hỏi tiền của Annam rất nhiều: kẻ năm trăm, người ba trăm, ít nữa là một trăm, năm chục đồng, lại trở mồi lặn; giả làm nghề đi buôn bán lúa, đặt mua chịu lúa của nhà giàu mượn vốn đi buôn, kẻ năm trăm gia, người ba trăm gia, chẳng thiếu gì, thiên hạ trông vào thì chắc ý cho tên chệc Hỷ này; là một người dộc gậy dựng giàng sang nơi Nam-việt, chẳng hề đầu lúc canh tàng, trong đêm 5 rạng 6 Jun 1920 nó dùng tam thập lục kế, đi đào vi thương mà đoạt của người, nghe ra trót cướp gần 2 ngàn người bạc và đoạt tùy theo từ, huôi về Trung-quốc song chẳng biết hàng thật nó về Trung-quốc, hay là còn tàng ẩn nơi Việt-Nam mà lường gạt người chúng tộc ta nữa. Vậy nên khuyên đồng bang ở Lục-châu, lúc nào có nghe danh tên chệc Hứa-Hỷ nước Hải-nam nó có đến cư ngụ về hạt nào mà mua bán, cùng làm nghề chi khác, thì xin khá đề, đừng tin mà mất, đừng nghe mà lầm.

Tiểu n...n huôi thùng-xáng là...!

Hãy là...!...!...!

Phú-sơn — Cai bè
Phạm-kim-Chi.

Đông-Dương đòi làm Đông-Pháp

Thuở giờ Thuộc-địa của nước Đại-Pháp nơi miền Cực-đông này ghê là: Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Nam-kỳ, Cao-man và Lào gồm lại tiếng Langsa kêu là Indo-chine, tiếng Annam kêu là ĐÔNG-DƯƠNG viết ra chữ tào là 東洋.

Nay có tờ Châu-tri ngày 5 Mai 1920

của Quan-Tổng-Thống Toàn-quyền Maurice Long truyền ra hai chữ ĐÔNG-DƯƠNG

cải lại kêu là ĐÔNG-PHÁP 東法.

Vậy từ rày về sau trong các công văn hay là tư thơ phải tuân theo 2 chữ ĐÔNG-PHÁP mà viết và đọc như vậy, chẳng được gọi ĐÔNG-DƯƠNG như trước nữa.

Cánthơ thời đàm

TÝ — Ủa anh Sáu, chúa-nhật toán trước tôi có ghé nhà anh, thấy văn anh tốt hời, chỉ nói anh đi Bình-Thủy, phải vậy không...!..?

SỮU — Phải, bữa đó tao đi thăm người anh em bạn và sáng dịp ảnh cũng mong năm, nên anh cầm ở lại uống rượu chờ; tới tối mờ mới về được.

TÝ — Thấy anh nói cũng mong năm, tôi phát ngứa miệng.... Vậy tôi hỏi anh ngày mong năm tháng năm là ngày gì mà người Annam ta phần nhiều có cái cảm tình rất lạ rộn rục làm bánh mứt, chá, gói, lo nấu nướng cúng kiến...cúng ai? quai ai? chuyện gì mà nhiệt thành dữ vậy?

SỮU — thì cô lệ để lại, hề là mong năm ngày Tết lo cúng kiến ông bà vậy chứ cúng kiến ai cả...?

TÝ — Lắm rồi, cái đó mới thật là: bỏ mờ cha chẳng viếng chẳng thăm, ôm năm mới mà than mà khóc mới là ngộ đa. Đó là tích của người Tào, người Tào gọi ngày mong năm tháng năm là ngày Đuan dương, đuan nghĩa bởi có tích ông Khuất-Nguyên là tôi trung của vua Sở-Hoài-Vương, vua bị gian thần xúi dục làm nhiều điều bạo ngược, ông Khuất-Nguyên vì can vua không được, bèn tức mình ôm đá trầm thân tự tử tại sông Mịch-La nhằm ngày mong 5 tháng 5. Thiên hạ thấy vậy

thường đứng trung thần bên chèo ghe bơi xuống đến đó mà vớt ông, nhưng mà không kịp; nên sau mỗi năm tới ngày ấy dân sự cảm tình ông đem lễ vật ra bờ sông Mịch-La mà cúng, rồi cũng đưa ghe đưa xuống gọi rằng vớt hồn ông Khuất-Nguyên. Nên có câu: *Đoan dương cạnh đó, diều Khuất Nguyên chi nịch thủy* Ấy là sự tích ở bên Tào, khách Huế-Kiểu người ta cũng là người ta cảm động bảo chi nghĩa, còn người An-nam mình đây có ăn nhập vào ngà nào đâu mà cúng. Ô hô...! Khéo dư nước mắt khóc người dung, nghĩ mà nước cười cha cha. À, có muốn cúng cấp ăn chơi cho nhăm nhăm lang thì cũng tháng này ngày mồng 2 đó. Ngày mồng 2 tháng 5 là ngày Kỷ-niệm cho cả dân tộc Lạc-Hồng ta. Vì ngày ấy năm Nhâm-Tuất Đức Thế-Tổ Cao-hoàng-Đế là Đức Giã-Long đã bình định biên cương, cõn qui nhứt thống, làm cho Nam, Trung, Bắc tam kỳ có cái tình thân ái vững bền khấn-khít. Đã vậy, hồi năm 1918 có lời Thánh dụ đặt ngày ấy là ngày "Hưng-quốc khánh niệm" để cho ai nấy đều được vui vẻ nhớ công lao của một vị thánh-quân đã sáng nghiệp long-hưng di-truyền vạn-dại. Bâng vâng, chẳng là hay và có lý thú hơn là để đi bắt chước bọn khách kiều cư, nào là cúng Thanh-Minh, cúng Đoan-Dương, ăn Trùng-Cửu, ăn Đông-Chí... Ồi thôi, nguyên thiên xức-xí chi ăn, còn-rực bọn-bàn chi cúng...!? Đáng buồn cho An-nam ta không...?

SƯU—Chú mấy nói bữa nay tao nghe một đạ. Cái là: người ta cúng, rồi mời tao đến ăn, chứ có phải tao cúng sao chú mấy nói. À còn một chuyện mớ đây là chuyện "Ông thần bê cõ chi bán xoài học máu chết tươi, ngộ lắm... linh lắm...!..? Tao muốn nói cho chú mấy nghe chơi, mà bữa nay trễ rồi, thôi để bữa khác...!.....Ồ...rờ...hoa...vã..."

Hứa-Xương

Về giấy thuế thân trong tỉnh Cánhơ

Theo luật quan trên định thuế giờ mỗi năm hết tới ngày 30 Avril mà tên dân nào chưa đóng giấy thuế thân thì bị phạt tù và phạt vạ.

Năm nay cũng vì dân sự nghèo nàn bé trẻ, nên đến tháng này là tháng Juio mà có người còn lo bạc chưa kịp mà đóng giấy thuế thân. Thấy vậy hôm ngày 21 Juin rồi đây các vị Hội đồng địa-hạt bên đứng đơn vào xin với Quan Chủ tỉnh mở lòng như huê mà đình đãi thêm cho dân một tháng nữa, kể từ 21 Juin đến 21 Juillet, cho dân có rộng thêm ngày giờ lo tiền bạc mà đóng thuế thân.

Thật đáng khen mấy vị Hội đồng địa-hạt có lòng lo lắng cho dân nghèo sợ nỗi bé trẻ mà phải bị phạt, lại cũng rất cảm ơn Quan Chủ tỉnh mở lòng như huê mà y phê lời xin của các vị Hội đồng.

Vậy từ đây tới 21 Juillet ai chưa có đóng giấy thuế thân, hoặc là lạc bộ hãy mau mau làm khai trình với làng sở tại của mình nhận chứng rồi đến Tòa-Bố mà xin đóng giấy thuế thân, nếu diên trì quá ngày hạn đó sẽ bị phạt.

A. H

Tự do diễn đàn

CON NGƯỜI HÀ NHỰT CON KẾT
CHẰNG RU...?

Trước khi viết bài dưới đây, tớ xin chửi vị văn nhân tài tử lục châu khả dung cho tớ sao dám múa búa cửa Bang, rìnhhoang múa gậy. Tớ chẳng phải là người bát lăm hơn văn, lâu thông pháp tự chi đâu mà hồng thị người đồng

chương; tớ chẳng qua một gã ngu phu đó thôi. Nhưng thấy nhiều vị thường hay khoe mình là người kim thời học thức, rộng thấy xa nghe, khác bọn vá áo tuổi cơm, mà mở miệng chẳng dè lời, nói ra không lựa tiếng, nên cực chẳng đã tớ phải phân tỏ đôi lời què-dốt họa may có sửa được bớt lảnh người tự kiêu tự phụ đó chứ nào chẳng...??? Ấy là đều hi vọng của kẻ ngu này vậy....

Gầm lại con người sanh ra dưới thế này khôn hơn muôn vật là nhờ cái tính thông minh của cơ tạo hóa phú cho, biết đều lẽ nghĩa, liêm sỉ, rõ sự nhục vinh, biện phân lẽ chánh, đều tả, dằn ngay nẻo vậy, vân vân... Cho nên những người nào chẳng biết liêm sỉ nhục vinh thì có khác chi con thú mặc áo quần, mang râu, đội mào vậy.

Bởi cớ, làm người muốn cho rộng thấy xa nghe, rõ thông liêm sỉ, biết đều phi phi, thị thị; tường việc chánh chánh, tà tà; thấy gương quấy mà xa, noi gương lành mà bắt chước; thì phải năng học, năng hỏi, năng đọc, năng xem sách sử, báo chương cho lắm; chứ đừng như những người vô đầu vô vĩ kia viết không trúng một câu, đọc không hiểu một nghĩa, mà đã ngổ mình là bậc thánh con, chề bai, bâm biếm báo này, báo kia lẫn xăn, tớ mở rằng: «báo này không hay, báo kia dở khệt, vân vân... mà thử hỏi những cụ ấy có làm đều chi ích quốc lợi dân hay chưa, thì chất là nghe tiếng "không" chẳng sai. Lại có nhiều người thì tờ báo như giấy chùi, như vật để gói bao đồ đạc, chứ nào rõ giá trị tờ báo là bao nữa...!

Than ôi! Những người như vậy có đủ chỉ mà luận đến, nhưng e chẳng chỉ thói tệ cho họ chữa, thì đoàn hậu lai của chúng ta ngổ đầu là gỏi, là lảnh mà noi theo thì biết bao giờ mong dứt tuyệt.

Ở ai đó ôi! Sao chẳng nghĩ công lao liêu tứ, mệt trí, cực lòng của những đấng ưu thế mãn thời, tài ba lợi lạc quảng kiến đa văn, vì nước, vì dân, vì quê hương, vì xã hội, ruộng phá chống gai, lấp nơi sinh nhầy, vạch đường ngay bày nẻo vậy, chỉ đều tả cho ta lảnh, chỉ lẽ chánh cho ta noi, rồi được văn minh mà điều dắt ta vào đàng tấn bộ. Đem ta đến địa vị cao thượng cho kẻ sùng, người bái, kẻ kính, người nhường, mà tớ chút tình dang diều với những người đã có chí thương đời đó mới phải; chứ sao lại ý có đóng tiền mua báo mà buôn lời xất xớt, giọng kiêu căng, cho người trông vào cười ta là dui, là điếc, là ngổ, là ngu, thì chẳng là hồ thắm với lương tâm ta lắm vậy??? Ở ai đó ôi! Sao không kỹ xét...! Báo nào cũng có tôn chỉ riêng mục đích khác; báo thì lo quảng khai kinh tế lý tài cho quốc dân ta; báo lại lo mở mang đường công thương, kỹ nghệ cho xứ ta một ngày một thêm giàu dân ta một ngày một thêm khéo, báo thì lo diệt tục duy tân, canh cải những thói tệ cho quê hương ta, bởi bỏ quốc hồn ta...v... nói tắt một đều là báo nào cũng có ích cho quốc dân ta cả thấy. Nhưng ta có thích hiệu báo nào thì mua lấy mà xem, mà đọc; còn báo nào ta không thích thì đừng mua, nào ai có nài, có ép chi đâu mà lại khen hay chê dở cho chình lòng người viết báo vậy??? Là do hà đạo lý???

Ở ai đó ôi! Tớ xin hãy cùng suy, càn nghĩ những lời hèn mọn của tớ đã tỏ trên đây mà sửa bớt tánh kiêu ngoa đó chút, kéo không, e chur quân tử lục châu gọi ta là kết mới học nói vậy, thì là chẳng hồ chẳng ru??? Ai ơi xin xét kỹ.

Bá-ngộ-Mai à Cairang

A Monsieur

Trần-chí-Thành

(VĨNH-XUÂN)

Xem hết bài luận của ông nói về việc mua chịu, thiệt là đáng kính, đáng phục ý ông biết chừng nào.

Phải chi mỗi người đều có lương tâm biết thương biết xét như ông vậy, thì các nhà buôn của đồng bào ta có đâu mà nay đóng cửa, mai cuốn gói.

Nếu tôi đây mà chẳng sợ chệch nó nỏ nước miếng trong mặt, thì ông dọn tiệm dời nào đâu rồi. Ông nghĩ đó mà coi, mua bán gì kỳ vậy thì làm sao mà chịu cho nổi.

Ài đời mua chịu làm sao mà 1 người 3 chực hoặc 1, 2 chực rồi có kẻ vô tâm lại trốn luôn, còn người thì dè dặt cố-lý cố-mạng đó, tẻ đời đến thì làm mặt giận mây hờn, rồi không thèm đến tiệm nữa.

Phải vậy mà thôi ở đâu, cái này còn rủi ro khác ghê lắm nữa, mới là tẻ cho chứ!

Hề họ mà bị đòi tiền nhiều lần nói thì họ ghét lắm, oán lắm kiếm lời thù dè mượn tay kẻ khác ghét luôn, (Dục gia chi tội, há hoan vô từ? đặng họ Tây-chạy mình chơi đi. (Annam tây-chạy An-nam đi) Tôi bị người ta gọt nhiều, xút tâm, có viết mấy hàng chữ nơi vách mà than phiền về vụ ấy.

Thấy thông Huynh là người mới lập tiệm tại đây đáng bán thuốc A-Phiện.

Lóng trước thấy lại coi mấy hàng chữ, rồi cười tôi mà rằng:

« Chú thiệt tẻ quá thì thôi đi, ai bán bán chịu chi cho nhiều, cho bị người ta giết, rồi rầy om sòm; tôi đây cũng có tiệm, mà chú để chú coi, chẳng hề ai mua chịu của tôi đặng, mà có mua chịu cũng trong 1 tuần lễ phải trả tức

thì vì tôi vài 3 ngày tôi đi cao thuốc 1 lần, mà mua chịu dễ lâu sao được chứ? (Giới. 1)

Tôi nghe thấy Tư-Huynh nói mấy lời chưa át đúng, thắm găm thắm cười, rồi dùng 1 lời hiền-tri với M. Huynh như vậy: Nè! Thấy Tư, tôi tính chắc cho thấy, chừng vài 3 tháng nữa đây, thấy sẽ viết đây trong vách của thầy, mà than phiền về việc mua chịu, đã nghe không?

Thấy Huynh rằng: « Ý chú khỏi lo mà ai như chú vậy nà! » (Hay...!)

Mới cách vài ngày rày, tôi lại nhà M. Huynh chơi, thấy thầy viết ít hàng chữ trên vách, mà trách móc về việc mua chịu, tôi mới hỏi thầy: « Ồ! Thấy-Tư Thầy viết cái gì đó vậy? Hử?? »

Thầy nghe hỏi vòng cười ngất mà rằng: « Ồ! Tôi còn viết nhiều nữa, chẳng phải bấy nhiêu vậy thôi đâu! »

Đột! Hột! Thấy rõ ràng lời nói trước của tôi không sai, hay không à M. Huynh?

Giới nữa thôi?

Hay nữa thôi?? Hử??

Thùng...!...Thùng...!...Thùng...!...!..!

Lê-Mai. Traôn

P. S. — Mua chịu nhớ trao tiền,

Đừng cho chủ tiệm phiền.

Mình là người tử-tế,

Nào phải kẻ đại diện.!

Mai

Dân tây giả

Có một người tên là Nguyễn-bữu D... nghe lại quán ở Saigon, bộ cũng có học tây chút ít.

Mới đây anh ta ghé Traôn vào ghé tiệm Chêc, lúc 9 giờ tối ông Cò vô xél phòng ngủ bởi giấy hộ hành.

Đến khi hỏi tới anh ta thì anh ta nói rằng mình là dân tây nên không có giấy

Ông cò thấy nói vậy, bèn hỏi việc bên tây, anh ta không hiểu phong tục bên tây ra thế nào mà nói, nên ông cò mời về Bót nghỉ 1 đêm, sáng ra nhờ người ta xin giùm mới khỏi. Dân tây mà cũng có dân giả nữa chứ...!

Nguyễn-Đội-Lối

Chiêu Phu (kén chồng)

Năm mà xét kỹ về đạo vợ chồng, thiệt là bất giết mình rờn ốc! muốn kiếm 1 nơi mà trao thân gởi phận, cho xứng lứa vừa đôi, thì ai biết ai ở xứ nào, cho ý hiệp tâm đầu mà kết nghĩa...?

Theo ý ngu thiếp nghĩ, phải như phong-tục ta như vậy, có lẽ dễ chọn gái đực, trai tài lắm chẳng...!

Là những trai với gái ở gần-gũi cùng nhau, (1 tông hoặc chung làng) hề muốn tính cuộc trăm năm với nhau, thì cha mẹ 2 đàng cho phép 2 trẻ luận đàm thề sự với nhau, thoãn như trai đẹp, gái đành thì lo bề gả cưới; bằng không thì thôi.

Còn như ở xa-xuôi, nếu có ăn học, hoặc nghe danh, hoặc thấy viết trong Báo, nếu ai chưa vợ chưa chồng, cũng nên gởi thơ-từ mà đàng hỏi việc đời cùng nhau, nếu như 2 bên có ý hiệp tâm đầu, rồi sẽ tính cuộc nhưt gia Táo, Tẩn. Theo ý thiếp nghĩ: Ví như cậu Xoài ở hạt Tràvinh, cò ở ở Hà-nội, 2 người này tài, đức và tánh tình thiệt xứng hợp với nhau lắm, mà muốn gặp cùng nhau, thì mới tính sao bây giờ.

Theo ý thiếp nghĩ, hai người này ở

cách nhau xa mút, xứ ai nấy ở thì làm sao mà biết với nhau?

— Nếu ở xa mà nghe danh, thì viết thư hỏi với nhau, còn không nghe tiếng, thì thấy viết bài trong Báo, thì cũng nên hỏi hang nhau, không thôi thì làm bài trong Báo, hề gái thì làm bài tự thuật mà Chiêu-Phu, còn trai thì cầu-thê, đặng như vậy có lẽ dễ lọc lựa thang ngọc

Thôi! Việc đó ý thiếp ngu ước như vậy mà chơi, chứ có biết ai nghe cùng chẳng!

Vì nghĩ vậy nên làm 1 bài « Tứ đại Chiêu-phu » vâng ngay trong tờ An-Hà này cho chư vị khán-quan rõ đặng tình tánh, thế nào.

TỨ ĐẠI CA

A lâu, hấy lâu, thiếp kén chọn lọc lựa, Biết đâu xứng lứa, đôi vừa,

Phận liễu-bỏ, an bề gởi thân.

Xuân-Huyền nương náo lão bản;

Hiếu, trình gín vêu toàn cả hai,

Đức, Tùng chẳng sai,

Bữa bữa lo dỗi mãi

Bến kia hai,

Sự rủi may, biết trong hay đực,

Vậy nên bối rối trong lòng.

Chạnh nhiều nỗi xót xa!

.....

Đêm khuya trông điểm ba,

Thức giấc hòe, nằm thờ ra,

Chỗi dậy ngồi, dỗi đèn đọc Báo,

Cuộc phong-trảo, nghĩ thêm áo nào!

Biết sao mà trọn đạo đặng đứng trong

[đình-hoàn (cho rõ ràng)]

Nghĩ ba đời xưa mấy nằng;

Mạnh-quang, Trưng-Trắc, chị Đê. (1)

Giữ trọn bề thảo ngay

Gương quí tặt đến nay,

Gái đường ni thấy ai không phục.

Nghĩ hôn-phận người, rồi xét đến phận tôi

Ồi hỏi thân ôi!

Ta cùng người mà nên như thế,
 Minh há nào, dễ ai khi dễ,
 Cuộc trong trần, mình suy đủ lẽ,
 Người xưa đâu không dặng đúng,
 Nếu cò bia cũng là (Quý lắm mà)
 Mấy lúc thanh vân trong nhà,
 Thiếp trời giông Tỳ-bà,
 Hoặctranh, kiếm cùng là ngâm thi,
 Vui về kẻ xiết chi,
 Ấy khiến tiêu cho cơn buồn trí,
 Dứt cuộc thi, dờn, câu Tứ-dức lại trau.
 . . . . .
 A sao biết lại sao,
 Gặp một chàng, như trí tưởng,
 Mới là, toại lòng,
 Mới phỉ chí ước mơ, của phận đào-thơ
 Bấy lâu nay đợi chờ!
 Dầu tốt xấu, chẳng chê khen
 Nghèo khó cũng không khi,
 Miếng ai rách, ngó thường tam cang,
 Ven duyên, dạo người,
 Biết yêu mến huê hương;
 Thương tương đồng-hang
 Ấy thiếp ưng gửi mình,
 Nếu không, từ đây thiếp ở vậy t mình.
 Tiết trinh khuya sớm nguyện giữ gìn;
 Chớ chẳng chịu cho công với gà lợn xộn
 Ngọccha bùn thang,
 Sợ cười ro gặp như anh Ngô-Khởi,
 Cùng chú Thu-Hồ,
 Danh giá thiếp há còn chi.
 Vậy nên thiếp cang xét cùng suy
 Xứng nổi vung mới dành.
 Có câu: Chim khôn muốn đỗ lựa nhânh
 Gái khôn chọn, trau lành gởi thân.
 Adresse; Mademoiselle Lê-cúc-Trước,
 Chez Nam-Bác-Ai
 à TRAON

(1)—Nàng Đê-Danh

Tiêu đàm

CHÀNG RẼ LẠNH

Vợ chồng ông nhà giàu kia, có một đứa con gái, nhiều nơi gấm ghê mà vợ chồng không gả, vì mấy trai ấy xấu tướng. Có một gã kia mặt mày trắng trẻo coi tướng mạo phải người, cậy mai đến nói, vợ chồng ông ấy gả liền. Sau khi cưới rồi xóm giềng đều chê là thằng u mê, không biết chi hết. Hai ông bà giận lắm nói: không lẽ thằng con mắt sáng trưng mà u mê nỗi gì, thế khi họ ghét nó mà nói xấu cho nó.

Một bữa kia anh ta về thăm cha mẹ vợ tới nhà ông liền hỏi: nầy hai..! Cái cây mù u trước cửa kia, nó lớn để làm gì? —Nó trả lời rằng: lớn lắm bánh xe — ông ta nói thắm: vậy mà họ gọi nó u mê thật là lời ghét mà nói như vậy mà. Đang suy nghĩ kể bà đi chợ về có mua cái ống ngoáy, ông hỏi: má con mua cái đó để làm chi.? Nó nói để nó lớn làm cái chuông. Bà nghe tức cười té dịch. Nó liền nói tiếp: má cười té dịch nghe như súng đại bác nổ lớn tiếng ủa.

X. T. K.

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 8 50
 Đông-Dương..... 8 f 50

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và ra bao lại. Từ 6\$10 tới 6\$60 tùy theo thứ lúa.

CAIBE

ĂN CƯỚP

Tại làng An-Mỹ(Mytho) trong đêm 5

rạng mặt 6 Juin 1920 có một bọn ăn cướp chừng 6 đứa kéo tới đánh nhà tên Bếp Tước là lính đi bên Đại-Pháp mới về, lấy vàng bạc áo quần giá đáng chừng(100\$00) và đốt tài gia cháy mình hết. Nguyên tên Bếp-Tước nầy, mấy năm xông tên đục pháo, sang qua Đại-Pháp, trong cơn binh cách, khói lửa lầy lừng, bởi tánh tình lương thiện, gòn lòng trung chánh mà làm tội nhà nước trọn niềm thần tử, vậy nên tánh mạng dặng binh an, trời cũng khiến, vợ con ở nhà giữ niềm trinh liệt, trọn đạo cang thường nay cơn sóng lặn biển êm, khói tan lửa tắt, quan trên cho phần hồi về cổ lộ, vợ dặng gặp chồng, con lại gặp cha, bởi thấy niềm thê từ cang thường trọn đạo, lúc chồng sang qua Đại-Pháp vợ ở nhà quần vải áo bỏ oom té ngày hai, mà tháng đợi năm chờ rất nên hiền đức.—Vậy nên lúc tên Bếp Tước về tới nhà thấy vợ dặng hiền đức như vậy bèn mua, xuyên, lảnh mà thay xiêm đổi áo cho vợ và sắm vàng đôi giày chiến chũt đỉnh mà thưởng tình vợ, mà đền ơn trệt tiết.

Bởi có bọn bắt lương nó trông vào, thấy có quần áo vàng đồ chũt đỉnh, cố ý tới đánh mà dục, thật cũng đáng thương cho vợ chàng tên Bếp Tước, cũng đáng ghét cho bọn bắt lương, phải bắt dặng phần thay cũng đáng.!.?.

CÙNG LÀ ĂN CƯỚP

Đem 10 rạng 11 Juin 1920, hồi 11 giờ khuya có một đàn ăn cướp chừng 10 đứa kéo tới đánh nhà tên Hai-Tiểu ở làng An-Cur tổng Phong-Hòa, lấy đồ đạt các món hư hao độ ước chừng 200\$00. May tài gia chạy trốn khỏi nên không bị thương tích chi, thiệt dễ ăn cướp quá không ai ngăn đón chi, xin làng kiểm phương chước nào dặng phòng ngừa sự trộm cướp trong làng, cho bình tịnh. Dặng vậy mới an cư lạc nghiệp—.

CÙNG LÀ ĂN CƯỚP NỮ

Cũng trong đêm 10 rạng 11 Juin 1920 hồi 9 giờ tối có một bọn ăn cướp chừng 6,7 đứa, kéo tới nhà Hội-Đông Ấn ở làng Hiệp-Hòa tháo cổng chuồng trâu mà phóng 2 con trâu đi. Mớ phóng chạy như đồng đánh mả la làng cũng không trở lại, thiệt quá giữ, thiệt ăn cướp lộng rói?

ĂN CƯỚP NỮ

Hồi khuya đêm 11 rạng 12 Juin 1920, có 1 bọn ăn cướp chừng 10 đứa, kéo tới đánh nhà thầy giáo Mai ở làng An-cư lấy hết đồ đạt độ ước 200\$00, rồi đi êm không ai dám làm gì hết, thiệt lộng quá rồi ủa.

ĂN CƯỚP NỮ

Hồi 12 giờ khuya đêm 16 rạng 17 tháng Juin 1920 có một bọn ăn cướp chừng 10 đứa kéo tới đánh nhà tên thủ hõn Đổ ở tại làng Phú-sơn, sự hư hao độ ước 100\$00. Khi ăn cướp bươm quần rơi obáy nhà mà chưa dặng cũng là may. Thiệt ăn cướp lộng rói, như ong vòò, nay đánh chỗ nầy lấy đồ, mai đánh nhà kia lấy của, xin quan trên liệu địch phương chước nào mà trừ mối hại cho nhơn dân lương thiện nhờ.

CAUKE

MUA NGỰA KHÔNG TRẢ TIỀN

Ông chủ N... ở làng Trà-Dôn đi mua ngựa về bán, có một con ngựa người ta trả 100\$00 mà chưa chịu bán, còn 1 con nữa họ trả 13\$ mà cũng còn dục-dặc. Qua đêm 10 Juin chẳng biết tuổi nào lại lựa mua hết hai con ngựa ấy mà không trả tiền, mà cũng không bọn là chừng nào trả.?... Ông chủ N... giận cái quân khôn nạn ấy quyết theo chogặp thử coi...? nhưng mà biệt vô tôn tích.

VĨNH XUÂN

PHẢI ĐỀ VẬY BỎ CÁI QUẦN CHO RÀNH B... với K... vẫn là anh em bạn rề mà nhà ở cũng kế nhau, hôm ngày 15 Juin B... giận sao đó kêu K... đòi cái mái đựng nước. K... tức thời dẫn mái lại trả rồi lại đòi cái quần vải của B... mượn hồi năm ngoái. B... rằng: để rồi mua vải may cái khác sẽ trả cho. K... chẳng nghe lại nhứt B... lớn mà ở xấu... B... giận mà cũng nột, chạy về một tấm cây xóc lại thương cho K... 2 cái. K... đương bối hất cặp nhăm tay không khó nổi cự đương, vụt chạy và la làng chửi lới. Phải đề vậy bỏ cái quần cho rách chẳng thêm đòi làm gì?...?

THEO AI...?

Huỳnh-thị-Ngoan 19 tuổi ở làng Mỹ-thành-Trung (Vĩnh-long) hôm ngày 13 Juin thừa dịp đi đám dỡ rồi biệt chẳng thấy về nhà. — Ấy là: đào chi yêu yêu bắt tri hà xứ xứ?...?

TRÀO N

ĂN TRỘM THUỐC HEO

Bà năm Sa ở làng Vĩnh-xuân cứ rằng: Hôm đêm 17 rạng 18 juin, ăn trộm thuốc 3 con heo của bà mà bắt mất hết 2 con giá đáng 35\$00; còn lại 1 con giá chừng 10\$00 sáng ngày cũng chết.

ĐƯỢC NGƯU-HOÀN

Ở làng Hựu-thành hôm nọ có một đám táng, họ làm thịt 1 con bò trong 1 cái mặt mà có 2 cựa «Ngưu-hoàn» tróc bằng ngón tay cái. Một tên lễ nhứt xỉ được, nghe nói nó chia cho chủ đám một cựa, còn lại một cựa nó đem đi đổi rượu.

Vấn ngưu-hoàn thật là một vật rất quý như thể Long-nhiên-hương vậy, nhưng mà chẳng biết xài thiệt là thậm uổng.

Ai tin

Bồn-Báo hay đăng tin buồn, lịnh ngoại tổ-cửa M. Lê-bá-Hộ giúp việc nơi phòng quan Trọng sự Gallois-Monthrun (Cán-thơ) là ông Huỳnh-văn-Tường đã ly trần ngày 21 Juin 1920, hưởng thọ được 66 tuổi. Cuộc sống chung đăng an bài ngày 25 Juin 1920.

Bồn-Báo kính đời lời phàn ưu cùng M. Lê-bá-Hộ cùng gia quyến và chúc cho linh hồn ông lão đăng Bổng-đào tiêu-diêu vân-hương khoáng lạc

An-Hà Nhứt - Báo

Lạc điệp qui căn
(Tiếp theo)

Nói về người đàn ông và người đàn bà nói chuyện với nhau đó là vợ chồng năm Ghét cũng là người ở trong nhà của ông cả, ban ngày mặc lẳng-xãng công việc, lúc đêm hôm rảnh rang trước khi đi ngủ vợ chồng chuyện vãn như vậy; còn Anh-Tuấn rình ở ngoài nghe rõ các đầu tâm sự của mình, lại hay tin cha của nàng Bạch-mai đã qua đời, thế thì nàng hết chỗ dựa nương chỉ cho khỏi phiền lưu lạc khách...! Nghĩ đến đây, lương tâm càng cắn rứt khó chịu, cũng vì mình mà lỡ với việc người, Anh-Tuấn buồn-bực thốt thốt ra ngoài, chừng nghe lại trống đá trở ba dùi mới vào phòng ngồi nghỉ.

Đây nói qua Bạch-mai từ ngày chôn cất cha rồi, hiện quanh một mình, nhà rách vách nát, phần lại gần kỳ mắng nguyệt khai huê, sau trước có một mình biết lấy ai nương cậy. Suy tính đáo để, Bạch-mai bèn nhớ lại lúc còn nhỏ có một người đi ruột thường năm bảy đến viếng thăm cha mẹ mình, lại nghe nói đi ở miệt Tân-Thới, Bạch-mai liền, song cách chừng 7,8 năm nay đi vẫn lại

vẫn không ác còn hay là thất rồi. Nay thân phận mình cui cức, vậy cũng nên tiếm đến đó đăng nương nấu lúc sanh thai, bỏ nào cũng là ruột thịt là nào đi bỏ qua mà không thương cháu...!

Tính xong xuôi, Bạch-mai bèn bán hết đồ vật vạnh trong nhà, góp nhóp quần áo và bưu thơ của Anh-Tuấn trao ngày nọ đem theo để trong mình phòng làm đầu tích. Đường sá hiểm nguy, khó bề đi bộ, Bạch-mai muốn thuê chi trở lộn về, thời may gặp một chiếc xuồng của một bà già bơi nghe-nghe. Hỏi ra mới rõ là bà già bơi xuồng chợ Điều-nhàn mua thuốc trâu về bán, Bạch-mai ní ở quá gian xuống nẩy tới chợ Điều-nhàn còn một nũi đến Rạch-Cambất tiện, nên phải kiếm nơi đình trú đợi dịp sẽ đi tiếm đi.

Tại chợ Điều-nhàn có một người kia tên là Trùm-Sôi, trại chừng 60 tuổi, ni à đủ xây dựng vợ chồng không có con, vẫn là một tay cờ bạc thuở trước cũng thường hay lên xuống làng Hưng-Phú lại cũng biết cha của Bạch-mai là Nguyễn-thời-Quai nữa. Ngày đó Trùm-Sôi dạo bước ra chợ, ơ hờ lại gặp một gái mình mang-mén tay xách gói mất đào-dác đường như tiếm kiếm người quen. Thấy vậy Trùm-Sôi bèn hỏi: cô em này bộ khi muốn kiếm ai, nên đi thơ thẩn cập mắt lão liên vậy...? — Dạ, thưa bác, tôi tiếm xuống đăng quá gian đi Tân-Thới. — Ở đâu mà đi Tân-Thới...? — Thưa ở Hưng-Phú muốn đến Tân-Thới đăng thăm đi tôi, ngặt vì đèn dây lờ đường không biết làm thế nào mà đi nữa cho đăng. Có em ở Hưng-Phú chẳng hay cô em là con của ai vậy...? Bạch-mai nghe hỏi, bàng hoàng không muốn nói là con của ai làm chi, song nghĩ lại đầu mình nói thiệt ra tưởng có khi phải hơn, là vì nếu

người có quên biết cùng cha mẹ mình thuở trước, họa may có nghĩ tình hữu cữu thì mình cũng đăng nhờ ơn. Nghĩ như vậy bèn nói: Thưa bác, tôi là con gái Nguyễn-thời-Quai. — Cơ khổ thời thôi...! nói vậy cháu đây là con chú Thời-Quai sao?...? — Dạ phải. — Đi với ai đến đây, thôi lại nhà bác ngồi nghỉ, rồi bác sẽ kiếm xuồng cho người đưa cháu đi Tân-Thới. Bạch-mai nghe nói nữa mừng nữa nghi, mừng là mừng nếu ông lão có dạ cùng mình, thì mình cũng được may một lúc, nghi là nghi: lạ người, lạ xứ chẳng biết lòng dạ dường nào?...? Thời thôi, mình cũng đánh liều nhắm mắt thử coi thế sự làm sao cho biết. Bèn nói gót theo ông lão. Về đến nhà, Trùm-Sôi kêu vợ và nói: nè mụ lão mới gặp con của chú Thời-Quai, lão dắc về đây. Bà Trùm nghe cũng mừng, lật đặt kêu vô nhà biểu ngồi hanh hoi trước sau, mới hay vợ chồng Nguyễn-thời-Quai đã thất. Vợ chồng Trùm-Sôi nói: tội nghiệp quá, mấy năm trước, lúc cháu còn nhỏ, bác hay lên nhà cha mẹ cháu chơi bời, sau nghe ông già cháu thọ bệnh, bác chẳng có dịp nào đi nữa đăng ghé mà thăm, nay nghe nói thất đây mới hay, thật là vô tình đến đổi. Còn phận cháu bây giờ đây làm sao...? có nơi nào nương dựa...? ủa, mà khi cháu đã có chồng rồi chứ, nên coi bộ cũng là gần ngày đây rồi. (lúc Trùm-Sôi hỏi tới chỗ nương dựa, lại trực ngó thấy bụng Bạch-mai lớn kè kè, nên hỏi luôn qua ngày sanh). Bạch-mai nghe hồi bèn chạnh nỗi mẹ cha cách biệt, thân phận lạc lải, mình thêm mang mền không chốn dựa nương, nên hai hàng nước mắt rưng rưng, liền đem đầu đuôi gốc ngọn việc mình mà đọc một hồi cho vợ chồng Trùm-Sôi nghe.

P. K. X.

(Sau sẽ tiếp theo)

ROU LANGERIE Chan-Huong-Thai

RUE DU TRIBUNAL
Cantho

Kính cùng quý ông, quý bà rõ:
Tôi mới lập lò làm bánh mì kể bên
tiệm đóng giày hiệu Tân Thống ở đường
tòa Cánhthor.

Bánh của tiệm tôi làm một ngày 2 lần
4 giờ sáng ra một kỳ, còn chiều lới
chừng 2 giờ ra một kỳ bánh mới ra.

Tôi làm như vậy để có bánh mì
nóng, giòn, thơm cho quý ông quý bà dùng
cho vừa miệng. Tôi đã lập tại Saigon 1
lò làm bánh mì đã hơn 20 năm có danh
tiếng vì tôi làm bánh kỹ lưỡng sạch sẽ
lắm, nay tôi đến Cánhthor tôi cũng cứ giữ
cách thức ấy mà làm cho vừa ý mỗi
hàng luôn luôn.

Xin quý ông, quý bà mua ăn thử thì
biết chứ không phải lời chuốt ngọt.

Nay kính
Chan-Huong-Thai

Tuống Kim Thạch Kỳ Duyên

Ba thứ tuống "KIM-THẠCH-KỶ-DUYÊN"
của ông Bùi-quang-Nghĩa kêu là Tuấ-
khwa Nghĩa thuở trước đặt rơi đầu đến
ngày nay, tương khi nhiều người cũng
từng mang danh ba thứ tuống này.

Thật là: má sử kinh lân, văn chương
cầm tú, mỗi câu đối đáp rất hay, mấy
tiếng khó đều có giải nghĩa rạch rỏ;
lại tương đối gương trung-thất, nghĩa-
sĩ, nhữn-phu gian-phu dành cho người
ở đời soi lấy mà sửa mình.

Bổn củ mới in lại chẳng sai sót
chút nào, có trứ bán tại NHA-IV HẬU-
GIANG CANTHO. Nhà biết đọc nên mua
một cuốn để tiên hưởng trong cơn
rối rắm rất hữu ích.

Giá 1 cuốn (118 trang đã bán) 0\$80

10 " 7 50

100 " 65 00

Tiền gửi: mỗi 1 một cuốn là..... 0 15
Xin viết thư cho M. Trảo-dắc-Nghĩa
Chủ sự Nhà-in Hậu-Giang Cánhthor mà
thương nghị.

Bán

Một cái xe hai bánh, bánh cao su và
một con ngựa cái Batavia đỏ đỏ bắt ké
da tây, đều vân vân. Giá rẻ lắm!!

Ai muốn mua xin đến nơi báo quán An-Hà.

Xin ghé mắt

Truyện Ngự-phụng-Lầu của Trần-văn-
Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang
Cánhthor. Vậy xin đóng hàng liệu vài cái
giấy láng phi mua đọc giúp vui giấy lác,
giải muộn thoãn cũng được vài canh.
Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau
thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6 50

100 cuốn giá..... 12 00

Nên coi cho biết

Truyện "Hồn Tơ-nguyệt" của M. Trảo-
văn-Hương có bán tại nhà in Hậu-giang
Cánhthor.

Tích đặt để rất hay và ngộ.

Vậy chứ vì nên mua 1 cuốn để xem
giải muộn trong cơn rối rắm.

Giá mỗi cuốn là..... 0 \$ 10

10 " ..... 0 \$ 80

100 " ..... 6 \$ 50

Tiền gửi phụ thêm mỗi cuốn 0 \$ 10

An-Phong

Bijouterie soieries de chine
et du Ton-kin
CAOLANH

Kính triu cùng lục châu Quý khách
đặng rõ, tiệm tôi mua bán hơn năm năm,
bán ròng hàng tàu, nhữn là vân xuyên
lánh nhiều, cùng là hàng vườn, nhuộm
đen diêu lánh thật tốt, không hề trở, tôi
chắc ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên
tôi hết sức lựa chọn thợ nhuộm, nhuộm
tốt và hớt chằm tốt, nên các nơi khác
không thể bì kịp hàng đen của tôi, và
giá tôi bán lại rẻ. Còn đồ mặc trắng như
là: cẩm châu, hoa tư các, cũng xá, lục
soạn bắc thảo, lục soạn thượng hải,
đều có đủ thứ, còn hàng bắc như, băng
thơ, lương-lược đủ thứ, tôi lãnh tại
Hà-nội, như quý khách muốn mua vật
chỉ dùng xin gửi thư đến, thì tôi sẽ gửi
đồ lại liền, như vị nào muốn mua nhiều
mà bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi
gửi contre remboursement.

Cao-lãnh: Nguyễn-xuân-Trước
Cần bạch

Các ngài đọc báo

Choặng chân-chính sự tồn
kém hàng ngày, Bồn Báo tỏ lời
kính nhắc các ngài ai còn thiếu
bạc mua An-Hà Nhựt Báo, xin
giùm gửi đóng. Bồn-Báo rất
thâm cảm các ngài chẳng cùng.

Nều trể trong ít ngày đây Bồn
Báo xin các ngài cảm phiền; vì
Bồn-Báo sẽ cạy nhà thơ hỏi giùm
sở bạc đó cho Bồn-Báo.

AN HẠ NHỰT BAO
kính cáo

Quảng-tài-Thanh

Tiệm Đóng ghe và sửa ghe
ở bên kia sông gần cột giây thép
vòm CANTHO
PHÙNG-CHIÊU— chủ tiệm

Kính cùng quý vị đặng tường, nay
tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe
có sẵn và bè tiện bề sửa và kéo ghe
Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây
cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn
các nơi.

Chủ tiệm này biết lễ nghi của người
Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng
luôn luôn chủ tiệm này khi trước có
làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-
Lại, thì ai ai cũng biết rằng người ấy
biết chiều hiền đãi sĩ bực nào.

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua
cây cưa đóng hay là sửa ghe đến tiệm
Quảng-tài-Thanh thì rõ.—Cái xin quý
quý- thầy 'thương.

Nay kính cáo.

Hà-cánh-Lạc dit Bầy Khỏe

BIJOUTERIE—SOIERIE—MERCERIE
23, Rue Schroeder — Saigon
Adresse téléphonique: 295

Tiệm bán đồ nữ trang đồ, kiểu
thật tốt và khéo. Có bán đủ các thứ
hàng tây, hàng Nhựt-bồn, hàng bắc và
hàng Annam.

Chư quý khách mua đồ nữ-trang
tại tiệm tôi thì khỏi sợ lầm vì đồ của
tôi làm rất kỹ lưỡng.

Muốn cho khỏi sự hậu hoạn, chư quý
vị khi mua đồ rồi hãy thử vàng lại mà
coi cho vừa ý và cân lại cho chắc chắn
(tại tiệm có đá thử vàng, acide azoti-
que, có cân tây, và cân Annam). Cùng
phải lấy toa cho có bằng cứ đặng khỏi
sự cãi lẩy về sau.

Chủ nhơn: Hà-cánh-Lạc dit Bầy-Khỏe
Cần khải

DỒNG HỒ HIỆU "LIP"

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu
"LIP"

**CHRONOMÈTRE
LIP LIP**

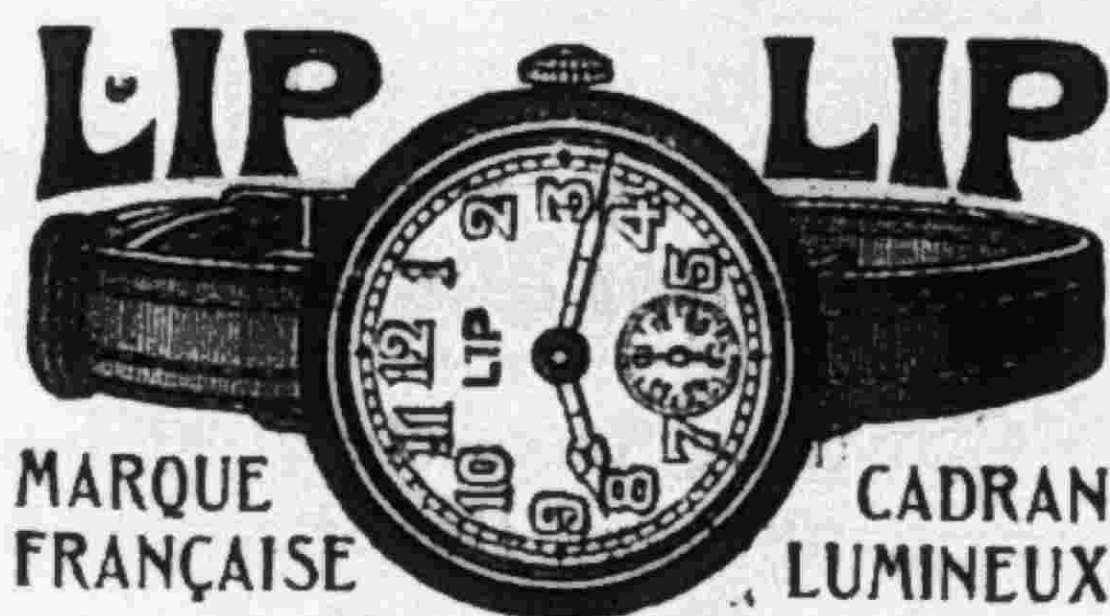
LA MARQUE FRANÇAISE
Montres de Précision
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy
đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn
tiền sửa mãi như các đồng hồ
khác

SAO NỮA?

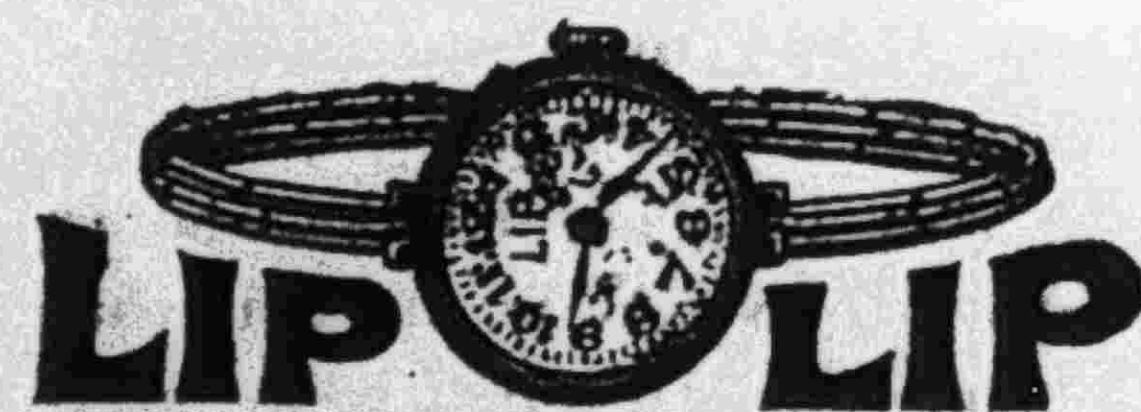
Vì nó là hiệu Langsa và giá
nó rẻ lắm.

**MARKET
FRANÇAISE** **CADRAN
LUMINEUX**
En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay
là hỏi thăm những người đã
có sẵn đồng hồ hiệu **LIP** thì
biết.

LIP LIP
MONTRE-BRACELET EXTENSIBLE POUR DAMES.
Platine, Or, Argent, Plaqué or.
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS.
Exiger la marque LIP sur le cadran.

CÓ TRỪ BÁN TẠI:

Hàng „LES GALERIES DE
L'OUEST" là hàng HẬU-GIANG
ĐƯƠNG HÀNG Saigon, My-
tho, Cantho và Trà Vinh

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy
người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết TIỆM THUỐC PHAR-
MACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sanh, tại ĐANG CATINAT
số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rông những thuốc nhứt hạng, không
hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nới, không khi nào thấy người An
nam tới mua mà bán đắt hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H.DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho
người đòn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RÔNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc bà **ESSENCE DE MENTHE
DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trữ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống
nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tởn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác,
cùng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 100.000 f

Hàng này của Langsa và Annam
hùng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ
các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc
một đēr là tại Saigon có món chi
thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.
Cũng gởi hàng cho các xứ xa; ai
mua món chi xin viết thư ngay cho
Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức.
Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trừ bán:

Rượu rom hiệu Stella

Làm rông bằng miá.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh vé
bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ
tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thấp mướn
đèn khí đã (carbure) theo cuộc quan,
hòn, tan, tể, kỳ yên, Tân gia, hạ thọ,
khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông
tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vô
ruột xe máy hiệu Michelin, giấy bảm-ét
dễ cỡ đóng theo kiểu kim thời. Quý ông
ở xa muốn mua đồ phutùng xe máy,
thì xin thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký
lượng mà gởi contre-Remboursement
nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ
và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng
chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

(Chị Kì).

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DẤU
ở đường Turc, số 6

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dặng hay: tại
tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cẩm thạch,
đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mỏ thun
bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều
thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ hoa chơi dung nhảm hình
người mà vẽ bằng dầu sơn vô bở, nước
thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển
liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous
genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quân,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rầy,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-hành dặng cửa hàng rộng mở
Máy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,
Lãnh in chỉ thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
Thiệp-tan.

Toa, số, bỏ, làm càng kylường,
Chắc lại bền chẳng nhương của người
Nói chỉ sách đóng thì thôi!
Lưng da, lưng bở, để đời ít hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sử ký Đại nam.

Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,
Cách thi hành áo, thiệp làm rất hay.
Thước, viết nghiên sáng đây đủ hạng
Thiếu chỉ đâu giấy láng, mực ngời;
Chuồn trao, nào phải nhữg lời.

Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông
Tuy vật liện, nay không dễ đủ,
Bồn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.

An-Hà An-Quân Bd Saintenoy Cánh-thơ

Đón kính.

Tiệm thợ bạc

của M. CAO-VĂN-LY

108 Boulevard Bonnard—Saigon

Tiệm này có bán đủ các thứ đồ nư-
trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo
lạ vô cùng; những là: vàng vòng, chuỗi
hột, hoa tai, cà-rô, giấy biến, neo,
xuyến v. v. kiến chạm rất nên huê dạng
Xin các bà, các cô hãy đến xem thử
một lần thì biết.

Nay kính
Cao-văn-ly cầu khải

Cáo bạch

Có bán cang
viết "PORTE-
PLUMES à RÉSER-
VOIR" ngòi viết
bằng vàng thiết
cao "PLUMES EN
OR CONTRÔLÉ"

14k không
sét không mòn.

Có khâu (AGRAF)
một đầu thibút
viết, còn đầu
kia thì viết chì
(PORTEMINE); có
phụ thêm 1
hộp nhỏ đựng
năm cọng chì
để thay. Cây
viết này nếu
giữ giữ xài
mười năm
không hư.

Xin đừng
tưởng rằng cây
viết này giống
theo cang viết
năm cái, một
đồng của khách

Mà về, nếu
xài không dặng
không xứng
dang với đồng
tiền thì trả lại
Bồn hiệu sẽ trả
tiền lại đủ.

Giá một cây
là (có hộp, có
comptegoutie)
4\$50

Mua nguyên lỗ
về bán lại càng
tính giá nhẹ
hơn nhiều.

Cũng có trừ
bán mực sty-
lographique
bleue black

hư 10t
giá một
ve là

0\$3

Trở bán tại
nhà in An-Hà
CANTHO

Lời rao

Đang lúc này đồng-bang ta coi mỗi
lo lắng cuộc thương trường cũng nhiều
kẻ lập tiệm, người sắm xe hơi, tàu
hơi, tàu lửa mà đưa bộ hành; nếu đem
lại ngày trước thì ngày nay thấy người
mình tấn bộ hội phần, như vậy Bồn quán
có lòng mừng nhiều là vì đồng-bang ta
quyết với tay nắm giây đoàn thể rồi đó

Vì vậy kẻ từ ngày này sắp lối, trong
các chữ độc giả ai có cái chi muốn bán
cùng là muốn mua món chi, hoặc hỏi
thăm đều gì có ích lợi chung cho đồng
chữ học thì Bồn quán cũng ra công tiếm
kiếm mà hỏi Am cho chữ độc giả tương
lãm.

Những đồ mình muốn bán hay là muốn
mua là:

Xe hơi
Tàu hơi
Tàu lửa
Xe máy, máy may, máy viết
Nhà cửa
Vườn ruộng, vân vân

Rao bán

Có người muốn bán: 1 cái xe hơi
Peugeot 14 mã lực, 8 chỗ ngồi, còn
mới, để đưa bộ hành tiện lắm.

1 cái máy hiệu De Dion Bouton, 5
mã lực, có đủ đồ phụ tùng (Hélice) và
vân đem về gắn vô tàu hơi (Canot) gọn
lắm.

1 Cái xe hơi nhỏ còn mới tinh hảo
mới mua chưa đầy 4 tháng, đi được
ba người— sức 7 mã lực— ít hao dầu,
dễ đi chơi tiện lắm.

Vì nào muốn hỏi thăm đều chi xin do
nơi Bồn-quán

Kinh Cáo

Kính cùng lục châu chư quân tử: vì
nào muốn lập hội thương mại cùng hội
thương nghệ, muốn cho sổ sách rành
rẻ theo luật phép Langsa khỏi đều xích
mít trong hội ngày sau.

Bồn quán có người thạo việc ấy, sẽ
hỏi Am cùng chỉ cách thức cho người
thơ-toán của hội dặng dò thì thơ theo
luật phép—

Tiền công thì tính vừa vừa mà thôi,
chớ chẳng tính mắ, xin quý ông lưu ý.

Bồn quán kính cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sáng lòng
muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại
Tháp mười Mỹtho số thứ nhứt được
46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì
được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là
kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xéng mới
vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước
nên tiện bề bờ lúa ruộng lắm, và như
muốn bờ lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã
sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt
lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá
chi nữa hết; lại sáng trong đất có mười
ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sở đất
khác kể cậu với hai sở ruộng nói trên
đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu
Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và
có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán

Hai sở ruộng của quan giám đốc
Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới
15 ngàn gĩa.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gởi
thư cho quan Giám đốc Quesnel tại
Saigon, hay là gởi cho sở Nhựt trình An-
hà tại Cánh-thơ mà thư g g ngh và đến
xem bản đồ thì hiểu rõ

HỎI DỒNG BANG

Trong xứ ta có lò dặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lắm rỗng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái mỗi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết

SOCIÉTÉ

des

SUCRES et RHUMS

Cantho (Cochinchine)

Muôn mua xin đi hỏi
HÃNG HẬU GIANG
DUONG HANG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Trà Vinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đồng chương

*Lu et approuvé actual publication
Cantho
1920*